

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

3647
05.12.2006

Biroul permanent al Senatului
Bp 557 12.12.2006

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
1002, 19.12.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă intitulată Lege privind limitarea temporară a accesului la demnități și funcții publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere ale regimului comunist, inițiată de domnul deputat independent Mircia Giurgiu (Bp. 557/2006).*

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă parlamentară se propune instituirea interdicției, pe o perioadă de 10 ani, pentru persoanele care au făcut parte din nomenclatura comunistă - *membrii Comitetului Central și ai comitetelor județene, activiști salariați din aparatul central și local ai Partidului Comunist sau Muncitoresc Român, activiști salariați din aparatul central al organizațiilor de masă sau profesionale care aveau, totodată, funcții de conducere în structurile Partidului Comunist sau Muncitoresc Român, etc.* - de a candida, de a fi alese pentru funcții de demnitate publică sau de a fi numite în funcțiile publice enumerate la art. 3.

II. Propuneri și observații

1. Propunerea legislativă are un obiect de reglementare similar cu alte două proiecte de acte normative care au fost examinate de Senatul României și care se află, în prezent, în dezbateră Camerei Deputaților. Este vorba despre proiectul *Legii Lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist* (PLx nr. 282/2006), adoptat de Senat în data de 10.04.2006, precum și despre *propunerea legislativă privind interzicerea accesului la demnități și funcții publice, pentru o perioadă determinată, a persoanelor care au făcut parte din nomenclatura comunistă, "Legea Antinomenclatură"* (PLx nr. 545/2005), respinsă de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată, la data de 17.11.2005.

În aceste condiții, ar fi trebuit ca acele prevederi ale prezentei propuneri legislative care conțin soluții diferite față de cele cuprinse în propunerile legislative aflate în dezbateră să fie promovate sub forma unor amendamente cu ocazia dezbaterii respectivelor inițiative.

2. Legi asemănătoare au fost adoptate în anumite state care au făcut parte din fostul bloc socialist, printre care se numără Letonia, Lituania, Ungaria, Polonia.

Necesitatea adoptării unor astfel de legi a fost impusă de un proces de democratizare și eliberare de sub influența mentalității ce a supraviețuit regimului comunist. Totuși, un element important ce trebuie avut în vedere în acest demers legislativ este acela al oportunității și proporționalității promovării unei astfel de măsuri. Menționăm, în acest context, din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), cazul Sidabras și Dziautas contra Lituaniei, cazul Zdanoka contra Letoniei, cazul Rainys și Gassparavicius contra Lituaniei.

În acest din urmă caz, doi cetățeni lituanieni, foști ofițeri KGB, au fost demisi din funcțiile ocupate ca urmare a încadrării în sfera de aplicabilitate a restricțiilor impuse prin legea lituaniană privind recunoașterea Comitetului URSS pentru Securitatea de Stat (CSS) ca fiind organizație criminală. Astfel, conform art. 2 al acestei legi, de la data intrării sale în vigoare (1999), pentru o perioadă de 10 ani, foștii angajați ai CSS nu mai puteau avea acces în anumite funcții publice sau private, în considerarea trecutului acestora.

Aceștia au reclamat în fața CEDO încălcarea Convenției Europene a Drepturilor Omului (Convenție). În decizia sa, CEDO a arătat, printre altele, că natura târzie a măsurii legislative, luate la mai mult de un deceniu de la dobândirea independenței de către Lituania, prin care au fost impuse restricții la ocuparea unor funcții de către persoane după ce acestea și-au încetat de mult raporturile cu KGB, situație în care s-au găsit și reclamantii, cântărește mult în favoarea aprecierii aplicării respectivei măsuri ca fiind disproporționată. În concluzie, o astfel de măsură și-ar fi putut atinge scopul urmărit dacă ar fi fost luată în primii ani de la înlăturarea regimului comunist, perioadă care ar fi putut fi caracterizată de existența unei instabilități la nivelul structurilor democratice nou înființate și care ar fi justificat invocarea caracterului preventiv al acesteia.

Prin urmare, ținând cont de timpul îndelungat care a trecut de la căderea regimului comunist în România, pentru evitarea abuzurilor și aplicării disproporționate a acestei măsuri, este necesar a fi reglementate proceduri clare având aplicabilitate limitată, astfel încât să fie asigurată îndepărtarea temporară din cadrul structurilor de conducere a statului doar a acelor persoane care pot pune în pericol siguranța statului de drept și democrația.

3. Considerăm că poate fi justificată restricționarea accesului în funcțiile și demnitățile publice vitale ale unui stat democratic a persoanelor care au dat dovadă de mentalități și atitudini ostile democrației și statului de drept, ocupând poziții de putere în structurile fostului regim totalitar.

În acest sens, semnalăm și faptul că, pe 16 martie 2006, Marea Cameră a Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) a revenit asupra poziției exprimate prin hotărârea din 17 iunie 2004 în cauza Zdanoka împotriva Letoniei și a apreciat că nu constituie o încălcare a dreptului de a fi ales, garantat de art. 3 din Protocolul 1 la Convenție, decăderea reclamantei din dreptul de a fi aleasă în Parlamentul leton ca urmare a activităților pe care le-a desfășurat în fruntea unui partid implicat în tentative de răsturnare prin violență a regimului democratic instituit după dizolvarea fostei Uniuni Sovietice.

Curtea de la Strasbourg a reamintit însă că autoritățile letone, chiar dacă erau îndreptățite să restrângă dreptul de a fi ales al unor persoane ca urmare a amenințării pentru noua ordine democratică pe care o poate constitui, într-un anumit context istorico-politic, reapariția ideilor care ar risca să conducă la restaurarea unui regim totalitar, trebuie totuși să reevalueze în mod constant necesitatea restricțiilor în cauză, în contextul

stabilității de care se bucură în prezent Letonia, în special ca urmare a integrării sale depline în ansamblul european (par. 133 și 135 din hotărârea Curții).

Prin urmare, considerăm că prevederile legale care vor reglementa acest domeniu trebuie să fie formulate în termeni clari, instituind proceduri riguroase în acord cu cadrul legislativ și constituțional actual și nu trebuie să reprezinte ingerințe disproporționate în dreptul persoanelor de a ocupa funcții sau demnități publice.

4. Propunerea legislativă operează cu unele sintagme insuficient definite, ceea ce este de natură să creeze dificultăți în stabilirea sferei persoanelor ale căror drepturi vor fi limitate. Un exemplu în acest sens este **art. 2 lit. c)** care se referă la *"activiștii salariați din aparatul central al organizațiilor de masă sau profesionale care aveau, totodată, funcții de conducere în structurile Partidului Comunist sau Muncitoresc Român"*.

Apreciem că nu este clar care sunt organizațiile de masă sau profesionale la care se referă această prevedere și nici care este relația dintre *"funcțiile de conducere în structurile Partidului Comunist sau Muncitoresc Român"* și *"activiștii salariați din aparatul central și local al Partidului Comunist sau Muncitoresc Român"* menționați la art. 2 lit. b).

De asemenea, considerăm că **art. 2 lit. f)**, care se referă la magistrați, procurorii sau judecătorii care au susținut acuzații sau au pronunțat sentințe de condamnare pe motive politice, ar trebui corelat cu dispozițiile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România.*

5. Textul **art. 3** trebuia formulat astfel încât să se distingă între categoriile de funcții publice în care nu pot fi numite persoanele care au făcut parte din nomenclatura comunistă, precum și funcțiile de demnitate publică pentru care acestea nu pot fi alese, respectiv în care nu pot fi numite.

De asemenea, precizăm că potrivit art. 9 alin. (1) din *Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, funcțiile publice se împart în funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici, funcții

publice corespunzătoare categoriei funcționarilor publici de conducere și funcții publice corespunzătoare categoriei funcționarilor publici de execuție.

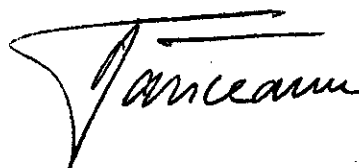
Întrucât din dispozițiile propunerii legislative nu rezultă cărei categorii de funcționari publici i se aplică interdicțiile prevăzute la art. 1, fiind prezentată doar o enumerare inconsecventă a unor funcții/posturi, considerăm că restrângerea accesului persoanelor menționate la art. 2 trebuia să se limiteze la categoria înalților funcționari publici și, eventual, la categoria funcționarilor publici de conducere.

Având în vedere că în cadrul autorităților și instituțiilor publice își desfășoară activitatea atât personal contractual încadrat în funcții de conducere, cât și personal încadrat în funcții de execuție, trebuia să se facă distincție între aceste categorii de funcții.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului